

Kognitiva hjälpmedel

Det finns en mängd hjälpmedel som kan underlätta livet för den som har en demenssjukdom och de anhöriga. Hjälpmedel som rollator eller rullstol är tämligen självskrivna för den som så behöver. Än är det inte lika givet att den som har svårt med att minnas eller hitta får kognitiva hjälpmedel.

Alla som i sin profession kommer i kontakt med människor med demensproblematik och även de anhöriga behöver känna till vilka vanliga kognitiva hjälpmedel som finns. Oftast provar en arbetsterapeut ut och förskriver hjälpmedlen.

Hjälpmedel kan underlätta för den demenssjuke att behålla förmågor och självständighet längre. De ska sättas in tidigt i sjukdomsförloppet och det behövs uppföljning av hur de fungerar. Hjälpmedel som man inte längre begriper sig på kan istället skapa onödig stress.

Hjälpmedel är ett komplement till och kan aldrig ersätt mänsklig omvårdnad. De får inte heller användas så att integriteten kränks.

Det varierar mellan landsting och kommuner när det gäller vilka hjälpmedel som förskrivs eller som man kan få som bostadsanpassning. Dag- och nattkalender, medicinpåminnare och spisvakt beviljas på de flesta håll.

Här följer exempel på vanliga kognitiva hjälpmedel.

Tid och minne

Dag- och nattkalender (som ofta kallas "förgättnigej") är en elektronisk almanacka som visar både datum och tid. Den visar om det är morgon, middag eller kväll. En personlig bild kan sättas in.

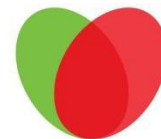
Elektronisk, talande, klocka som utan några knapptryckningar säger "nu är klockan nio". Den kan också spela upp olika meddelanden. Det kan vara ett bra hjälpmedel för den som blivit passiv och tappat initiativförmågan.

Block eller whiteboard där det viktigaste som ska hända under dagen skrivits upp.

Fickbandspelare som är lätt att ta med när man går ut eller att ha bredvid telefonen kan stötta minnet.

Mediciner

Elektroniska medicindosetter, medicinkaruseller, har blivit allt vanligare. Den signalerar och blinkar samt matar fram rätt dos i öppningen när det är dags att ta medicinen. Dosetten vänds då upp och ner.

Trygghet inne och ute

Spisvakt, som inte ska förväxlas med en vanlig timer till spisen. Den startar automatiskt när spisen sätts på. Den "vaktar" och stänger av när det blir för hett eller vid rökutveckling. Om det är problem med att få spisvakt (som bostadsanpassning av kommunen) finns en dom att hänvisa till, en regeringsrättsdom från 6 maj 2010.

Kaffebryggare med inbyggd timer finns i den vanliga handeln och likaså finns strykjärn som stänger av sig självt.

Larm av olika slag finns hos olika hjälpmedelsföretag. Att gå upp på nätterna och att inte hitta i omgivningen är symtom som ofta kommer ganska tidigt i demenssjukdomen.

Nödsändare är ett larm som bärs som en armbandsklocka. Den har tagits fram för bland annat personer med demenssjukdom. Den anhörige anmäler när en person försvunnit hos polisen. Nödsändarens ljudlösa signaler används sedan av polisen för att pejla var personen finns. Biståndshandläggaren beslutar om hyra eller inköp och nödsändaren aktiveras av polisen efter behov.

Kommunicera

Mobiltelefoner som alltid ska vara på och alltid vara med. Det finns enkla sådana med få och stora knappar. Det är lättare att svara i telefonen än att ringa själv.

På vissa finns en grön knapp på baksidan, en nödknapp. Här kan man programmera in ett antal förvalda nummer och ett färdigt sms-meddelande. Telefonen skickar detta textmeddelande och ringer även till mobiltelefonnumret. Om ingen svarar rings nästa person på listan upp.

Fjärrkontroll till teven där det ska vara tydliga knappar där ett är kanal ett osv. Det ska inte vara för mycket information.